

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
231 St. Clair Ave. Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

To raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecov \$4.00; za 3 meseca \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$8.00
za 6 mesecov \$3.25 za 3 meseca \$8.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecov \$2.50; za 3 meseca \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za celo leto \$8.00; za 6 mesecov \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under
the Act of Congress of March 3d, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Chicago, III.

Kakor vam je že znano, je nastal v Chicagu velik požar v soboto, dne 19. maja, okrog 1. ure popoldne. Celi oblaki dima so se valili, ker je začelo goreti seno, ki ga rabijo za živino v klavničah. Ognjegasci so bili vsi iz Chicago in okolice, na radio so klicali na pomoč na vse strani, da bi pogasili uničujoči ogenj ali ker je tisti dan pritisakal silna vročina in suša, se je ogenj širil z veliko silo naprej ter je uničil osem blockov večinoma klavnice, poslopje in osem trgovskih lokalov, tako sem si šla sama v pondeljek 21. maja ogledati pozorišče. Ker sem pa že prej zvedela da ne more noben bližu do pogorišča, sem vzela nekaj slovenskih časopisov seboj, par številk Enakopravnosti in "Glas Naroda" ter sem povredala pazniku pri vratih, da sem poročevalka za tujezemski liste, ki me je nato pustil notri, da sem si ogledala strahotno pogorišče. Ognjegasci so bili tam že v pondeljku. Videla sem tam nekaj tako strašnega, da ni mogeče popisati, goreti je pričelo na 39 ulici ter je gorelo do 48. ulice. Pogorele so tri banke in videla sem, kako so železno blagajno razigrali pri neki banki mojih faranov, podajam tukaj moje deklisko ime Frances Grivec, p. d. Gašparjeva, doma iz vasi Srednji Lipovec, fara Ajdovec pri Žužemberku. Imam enega brata, ki se je nahajjal nekaj v Grass Valley, v Californiji ter ga nisem že 29 let videla. Prosim, da ako ga kateri rojak pozna, da mi sporoči njegov naslov, če pa sam to čita, pa naj se mi oglas.

Pozdrav vsem rojaku in na veselo sviščenju v Chicagi!
Frances Lukamč, 2246 Blue Island Ave.

Odprrava najhitrejših mož

Malcolm Campbell in Alan Cobham isčeta kralja skrivnostne puščave Kalahari.

Malcolm Campbell in Allan Cobham, najhitrejši angleški motorni vozač in najhitrejši letalec, sta odsla z nekim geologom in inženirjem na letalsko ekspedicijo v puščavo Kalahari, da odkrijeta tajnost njenega zlata in običeta njenega "kralja." Cobham je zvedel za roman tega moža na svojem zadnjem afriškem poletu in njegovo pripovedovanje je spodbudilo Campbella, da se je odločil financirati to ekspedicijo in se sam udeležiti.

"Kralj puščave Kalahari" se je nekoč imenoval dr. Oliver Jefferson in je bil imovit zdravnik nad kalaharskim rodovi. V tem času je prišel v stik samo z dveema belima clovekom in med belokozci Južne Afrike krožijo o njem legende.

Kako je pa z njegovim oziroma kalaharskim zlatom? Kadar potrebuje dr. Jefferson kakšno stvar iz civiliziranega sveta, sladkorja, čaja, tobaka itd., napiše svoje naročilo na listek papirja in nekoliko grmovnikov oide na dolgo pot do Windhuka, da mu prinesejo te stvari. Plačujejo jih pa vedno v njegovo ime s koci najčistejšega zlata. Nihče še ni mogel zvedeti, od kod imajo to zlato in tudi dr. Jefferson skrbno čuva to skrinvost, ki jo pa hčeta sedaj resiti Cobham in Campbell. Po njej verziji so grmovniki prinesli ogromne zaklade zlata v puščavo Kalahari iz svojih nekdanjih bivališč, po drugi verziji pa so v tej puščavi sami bogati rudnik zlata, kar ni za omenjene Južne Afrike itak nčudnega. Zato pa sta oba raziskovalca vzela tudi veščega inženirja in geologa s seboj. Z letalom namenjava, da ekspedicija preleteti ogromne površine puščave in jih raziskovati. Letalo ima poseben tank, ki bo veden dobro napolnjen z vodo. Opravljen bo z brezično postajo, s katero bo ekspedicija vsak večer poročala o svojem delu, nahanjališču in uspehih. Ce se ji primeri kakšna nezgoda ali nesreča, bo ob robu puščave drugom, veliko hišo zlata, živil in veden dovolj vode—voda je namreč v tej puščavi najbolj redka in zato najdragocenja starstvo. Jefferson, ki itak ni imel nobenega smatra več v življenju, je njihovo ponudbo spre-

(Dalje prihodni teden)

so vsekako velike. Računati morata razen z defekti na aparatu, s pomanjkanjem vode in divjimi živalmi tudi s—strupenimi puščicami grmovnikov, ki gotovo ne bodo brez boja predali svoje zadnje domovine in svojega zlata. To je sicer odvisno od stališča, ki ga zavzame njih beli kralj. Zato pa hoče ekspedicija najprvo obiskati tega.

NEKAJ ZA VSE

ŠKRAT

"Slišiš, Tonček," pravi teta, "če ti tam deset sladkorčkov, da si jih s Francom po bratovsko razdelita, koliko jih dobi on?"

Tonček malo pomisli in reče: "Dva."

"Ampak Tonček!" ga nejevoljno zavrne teta. "Ali ne znaš recenati?"

"Seveda znam, pa še kako—ampak Francuk še ne zna!"

"Motiš se, če misliš, da so naši sosedje bogati ljudje," je pričovala žena možu. "Danesh sem slučajno videla, kako sta gospa in hčerka obe igrali na en klavir . . ."

"Starejša mamica je prinesla na pošto zavitek. Uradnico vpraša:

"Gospodiča, ali lahko pošljem tale zavoj kot tiskovino?"

"Ne, to je dovoljeno le teda, kdo je na obeh koncih odprt."

"Glejte gospodiča svojemu sinu pošiljam hlače in te so venjar na obeh koncih odprte!"

"Neki gledališki ravnatelj si je izmisli zelo spremno zvijačo, s katero je pripravil, da so si ženske v gledališču snele klobuke. Pred pričetkom predstave se je namreč na zagrinjalu prikazal napis: "Vse starejše dame smejo obdržati klobuke na glavi."

Eno minuto pozneje ni bilo niti ene ženske v gledališču s klobukom na glavi!

Da so delnice Bond & Share Co. padle na ničlo, mora biti zato vzrok, ker porabiti se je moralno kapitalizacijo na eni ali drugi način, ker drugače bi ne padle, ali pa niso bile nikoli vplačane—, in ako je slednje, bi se pa sploh ne smelo posojila nakanati. Toraj nam se je počaščalo globo in rep, srce je pa ostalo zakrito, kar je največje pomenu.

Zadorej, kam se je investiralo kapital in izposojeni denar Bond & Share Co. je za nas vlagatelje še vedno odprto vprašanje? Opravka s tem bo imel odbor ne More Mortgage Co., če se bo zavedal svojih dolžnosti.

Gledate dolvoljenja za pregled te stvari od bančnega urada po toliko: Če ga nismo potrebovali prvotno za banko, ga tudi za afiliirano družbo ni treba, saj od zadnjih ni bil še nobeden obtožen kriminalnega prestopka, vprašanje je le: če hoče mo!

4. Gledate agitacije in dela pa v toliko: Dr. Seliskar se še govorito spominja, kakšne nasvetne sem pripoval, kateri so bili na nepristranski podlagi in ti so: Vse listine tikajoče se reorganizacije, se naj pošlje vlagateljem, po pošti; katerih se ne more dosegati potom pošte vsled sprememb bivališča in za one, jaz upoštevam le resnico in pravico!

Ameriški Domovini na njen izizzvanje v uredniški koloni z dne 25. maja pa samo toliko: Če misli, da bo tale odbor vlagateljev igral vlog "Miklavž" s tem, da naj kupi čim več delnic, se zelo moti, ker odbor ni užival še nikoli ob banke kakršna grekida in ni zakrival niti pri storiti. Za obiske po hišah sem polomijadi—zato se ne bo sedaj pa takoj odreklo pomoč, ker v takoj šušljanje jaz ne verjamem, kajti če je človek pošten in odvrednost delnic, če želite, bomo krit, se ni treba bati ne prija pa raztrolmačili.

Marconi — šestdesetletnik

Italijanski izumitelj in predsednik Italijanske Akademije v Rimu Guglielmo Marconi je 25. aprila stopil v svoje 60. leto. Rodil se je 1. 1874 na posestvu Griffone pri Bologni, kjer je bil njegov oče imovit posestnik. Marconi je najprej študiral univerzo v Bolonji. Po absolutoriju se je posvetil študiju električnih valov. Že 1. 1897 se je začel baviti s poskusni brezičnega brzjavljenja pri Laverton Pointu na Angleškem. Posrečil se mu je prenos najprej na daljavo 14, pozneje pa na 21 km. dolžine. Čez dve leti je izum že toliko izboljšal, da je lahko brzjavljen na daljavo 48 km, štiri leta pozneje pa že na 150 km.

Videlic, da bo dosegel uspehe, je osnoval v Londonu družbo Marconi Wireless Telegraph Co., ki se je silno razmehrnila. L. 1909 je prejel Marconi Nobelovo nagrado, leta 1918 je bil imenovan za senatorja, papež pa ga je pozval v grofovski stan. Marconijeve zasluge so predvsem v tem, da je izboljšal in umel izkoristiti izume drugih. To mu jemlje nekaj nima genialnega izumitelja, kakov je bil n. pr. Edison ali kakršni so naši ameriški Jugosloveni Nikola Tesla, Mihajlo Pupin in drugi.

Brezposelnost inteligence

V češkem vestniku "Nova svoboda" razpravlja dr. E. Stern o vprašanju brezposelne inteligence. Pisec prihaja do zaključka, da so gospodarski in družbeni privilegiji šolske izobrazbe zaradi njenega pospoljenja bistveno padli. V srednjem veku, vendar v češki literaturi so izdružili izum drugih. To mu jemlje nekaj nima genialnega izumitelja, kakov je bil n. pr. Edison ali kakršni so naši ameriški Jugosloveni Nikola Tesla, Mihajlo Pupin in drugi.

Sleparski međii

Budimpeštanska policija je prijela znanega Laszla Laszla, ki je hodil s pokojnim monakovskim prof. Schrenkom-Notzingom po svetu in sodeloval na njegovih spiritističnih produkcijah kot medijs.

Laszlo Laszlo, ki je nastopal kot medijs v Londonu, New Yorku, na Dunaju in v Berlinu, je bil čisto navaden slepar, ki je ogoljufal celo svojega dobrotnika. Pri spiritističnih produkcijsah je namreč držal v ustih v gledališču slike klobuke. Pred pričetkom predstave se je namreč na zagrinjalu prikazal napis: "Vse starejše dame smejo obdržati klobuke na glavi."

Eno minuto pozneje ni bilo niti ene ženske v gledališču s klobukom na glavi!

Rumenokožci in belci

Po francoskem učenjaku Richetu kaže Sanghaj, kjer pride na vsakih 1000 prebivalcev 55 porodov, najkrepkejo tendenco razmnoževanja mestnega prebivalstva na svetu. Sanghaju sledi Tokio s 44 porodi na 1000 ljudi, potem Osaka s 33 rojstvi na tisoč prebivalcev. Mesta, kjer so v premoči belokozci, se rumenim naseljem niti od daleč ne približajo. V New Yorku znaša prirastek na 1000 prebivalcev komaj 19, v Buenos Airesu 17, v Londonu in Parizu pa sploh nimajo nobenega prirastka že nad deset let. V obih prestolnicah se drži število ljudstva na starini višini zgodlj zaradi priseljevanja dežele.

Komarji zatemnjujo nebo

Londonska "Morning Post" poroča iz Johannesburga, da so v jugozapadni Afriki zaradi nedavnih poplav izbruhnile v zadnjih mesecih kužne bolezni. Reke so izstopile ter poplavile ogromne komplekse, kjer se zdaj ležejo komarji. Pitna voda je na mnogih mestih pokvarjena. Komarji prenašajo malarijo. V okraju Gobalus je malarija pobrala 31 Evropev in 70 domačinov. Zvezčer se dvignejo iz svojih zakötij takšni roji komarjev, da se zatemni nebo.

Zaradi poplav so hudo trpele tudi železniške zveze. Voda je na neštetih mestih izpodljedila železniške nasipe. Mnogi kraji nimajo še danes urejenega dovoza živil. Veliko je pomanjkanje zdravil. V Windhuku razsajata davica in tifus. Tudi preskrba mest in naselij z elektriko je zelo pomanjkljiva, skratka, nevolj je na vseh krajih in koncih več nego dovolj.

